

HE 110/2004 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maa-ainelain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi maa-ainelakiin uudesta perustuslaista johtuvia valtuussäännöksiä koskevia muutoksia. Lakiin ehdotetaan tehtäväksi myös lupajärjestelmän joustavuutta edistäviä luvan voimassaoloaikaa ja lupapäätöksestä poikkeamista

koskevia tarkistuksia. Lisäksi lakiin ehdotetaan säännöksiä tietojärjestelmästä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Maa-ainelaki (555/1981) on ollut voimassa vuoden 1982 alusta lähtien. Lakiin on sen voimaantumisen jälkeen tehty useita muutoksia. Viimeksi maa-ainelakia on laajemmin muutettu maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) säätämisen yhteydessä. Tähän esitykseen sisältyvät tällä hetkellä kiireellisimmiksi katsottavat muutokset, jotka pääosin liittyvät uuden perustuslain voimaantulosta johtuviin valtuussäännöksiä koskeviin muutostarpeisiin. Lisäksi lain lupajärjestelmää on tarpeen joustavoittaa luvan voimassaoloajan ja lupapäätöksestä tehtävien poikkeusten osalta. Lakiin ehdotetaan myös otettavaksi säännökset tietojärjestelmästä.

Esitykseen sisältyvät ensinnäkin tietyt, 1 päivänä maaliskuuta 2000 voimaan tulleesta uudesta perustuslaista johtuvat muutokset. Perustuslain 80 §:n säännöksen mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia laissa säädetyin valtuuden nojalla. Perustuslakivaliokunta on viimeaikaisessa lausuntokäytännössään asettanut valtuuttavalle laille täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimuksia. Maa-ainelakia ehdotetaan tarkistettavaksi vastaamaan valtuussäännöksille asetettuja vaatimuksia.

Ehdotettujen valtuussäännösten voimaan tultua on lain nojalla tarkoitus antaa valtioneuvoston asetus maa-ainasetuksen (91/1982) uudistamiseksi.

Maa-ainasetuksen uudistamisen yhteydessä asetuksen 1 pykälää, jossa on säädetty ne maa-ainelain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettut luvat ja suunnitelmat, joiden nojalla tapahtuvaa ainesten ottamista maa-ainelaki ei koske, ei ole enää tarkoitus sisällyttää asetukseen. Mainitun rakentamista koskevien lupien ja suunnitelmien luettelon sisällyttäminen myöskään lakiin, johon se perustuslain mukaan tulisi siirtää, ei ole välttämätöntä, koska laissa lupien ja suunnitelmien ala on jo riittävästi rajattu. Hallinto- ja oikeuskäytäntö on myös tältä osin varsin vakiintunut. Maa-ainelain 2 §:n 2 kohdassa tarkoitettuja rakentamista koskevia lupia tai suunnitelmia, joita maa-ainelaki ei koske, olisivat seuraavat:

1) maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettu rakennus- tai toimenpidelupa sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) 41 §:ssä tarkoitettu katusuunnitelma ja 46 §:ssä tarkoitettua puiston tai muun yleisen alueen suunnitelma;

2) yleisistä teistä annetussa laissa (243/1954) tarkoitettu tiesuunnitelmaan sisältyvä tiealue;

3) yksityisistä teistä annetussa laissa (358/1962) tarkoitettussa tietoomituksessa annettu päätös;

4) kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa (603/1977) tarkoitettu lunastuslupa;

5) ilmailulain (281/1995) 42 §:ssä tarkoitettu lentopaikan tai muun ilmailua palvelevan alueen rakentamislupa;

6) vesilaissa (264/1961) tarkoitettu lupa vesistöön rakentamiseen.

Esitykseen sisältyy maa-ainesten ottamisluvan voimassaoloaika koskeva muutos. Maa-aineslain mukainen luvan yleinen enimmäispituus on 10 vuotta. Erityisistä syistä lupa voidaan myöntää enintään 15 vuodeksi, jos se aineiden ottamisessa huomioon otettaviin seikkoihin nähden katsotaan tarpeelliseksi. Tämä 15 vuoden lupa-aika on kuitenkin osoittautunut riittämättömäksi erityisesti kalliokiven louhinnan osalta.

Luonnon soravarojen vähentyessä kalliokiviaineksen osuus soraa korvaavana aineksena on koko ajan kasvanut. Soran korvaaminen kalliokiviaineksella säästää jäljellä olevaa harjuluontoa ja edistää siten myös pohjavesien suojelua. Toisaalta soranottoon verrattuna kalliokiviaineksen hyödyntäminen on ympäristöllisesti ja teknis-taloudellisesti vaativampaa. Kalliokiven murskauksesta ja louhinnasta aiheutuvat ympäristöhaitat ovat ajoittain suuremmat kuin soranotossa. Kallioalueilla porauksesta ja räjäytyksistä aiheutuu myös sellaista melua ja värinää, jota soranotossa ei ole. Kalliokiviaineksen hyödyntäminen vaatii myös erityistekniikkaa ja merkittävästi enemmän energiaa kuin soran ottaminen.

Kalliokiviaineksen ottamistoiminnan ympäristöhaittoja ja kustannuksia olisi mahdollista vähentää keskittämällä toiminta pitempiaikaisesti suuremmille mutta harvemmillä ottoalueilla. Pitempiaikaiset tuotantolaitokset olisi mahdollista rakentaa siten, että ympäristöhaitat jäisivät mahdollisimman pieniksi. Pitkäaikainen toiminta mahdollistaisi myös kiinteät melu- ja pölysuojatut murskaamot. Lisäksi lupa-ajan pidentäminen lisäisi ottamistoiminnan ja investointien kannattavuutta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että kalliokiven louhinnan osalta ottamislupa voitaisiin erityisten syiden nojalla myöntää enintään 20

vuodeksi.

Esitykseen sisältyy lupapäätöksestä poikkeamista koskeva muutos. Maa-aineksia otettaessa saattaa ilmetä, että luvassa kaivettavaksi tai jälkihoidettavaksi osoitettua aluetta tulisi voida vähäisessä määrin tietyltä osalta muuttaa. Voimassaolevan sääntelyn mukaan luvan muuttaminen luvanhaltijan omasta aloitteesta edellyttäisi uutta lupahakemusta. Vaatimus uuden luvan hakemisesta voi olla ylimitoitettu silloin kun kysymys on vain vähäisestä muutoksesta, joka ei vaikuta naapurien eikä muiden asianosaisten asemaan eikä luonnonolosuhteisiin. Tämän vuoksi ehdotetaan, että vähäinen poikkeaminen lupapäätöksestä olisi tietyin edellytyksin mahdollista lupaviranomaisen suostumuksella.

Maa-aineslakiin ehdotetaan lisättäväksi tietojärjestelmää koskeva pykälä. Tietojärjestelmä liittyy ympäristöhallinnon sähköisten palvelujen kehittämistavoitteiden toteuttamiseen. Tietojärjestelmän tarkoitus on edistää lain täytäntöönpanoa ja valvontaa sekä maa-ainesten ottamisen ja ottamisalueiden tilan seurantaa. Tietojärjestelmän tiedot olisivat ympäristöhallinnon, kuntien ja muiden viranomaisten yhteiskäytössä erikseen sovittavalla tavalla.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksellä on eräitä myönteisiä taloudellisia vaikutuksia. Kalliokiviainesten ottamisluvan voimassaoloajan pidentäminen turvaa teollisen toiminnan pitkäjänteisyyden vaatimusta sekä lisää ottamistoiminnan ja investointien kannattavuutta. Myös mahdollisuus lupapäätöksestä poikkeamiseen ilman lupahakuprosessia vähentää jonkin verran luvanhaltijan kustannuksia.

Esityksellä on myönteisiä ympäristövaikutuksia. Kalliokiviainesten ottamistoiminnan keskittäminen harvemmillä mutta pitempiaikaisille ottamisalueille vähentää ympäristölle aiheutuvia haitallisia kokonaisvaikutuksia. Myös tietojärjestelmän käyttöön ottamisella on myönteisiä ympäristövaikutuksia sen edistäessä maa-ainesten ottamisen suunnittelua ja ottamisalueiden tilan seurantaa.

Esityksellä ei ole sanottavia organisaatio- ja henkilöstövaikutuksia. Lupa-ajan pidentäminen kalliokiven louhinnan osalta sekä lu-

päätöksestä poikkeaminen lupaviranomaisen suostumuksella vähentävät hieman uusin lupahakemusten käsittelyä lupaviranomaisissa. Tietojärjestelmän käyttöön siirtymisen johdosta maa-aineslakiin liittyviä viranomaistehtäviä voitaisiin hoitaa nykyistä taroituksenmukaisemmalla tavalla.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkamiestyönä ympäristöministeriössä. Valmistelun aikana on neuvoteltu Suomen ympäristökeskuksen, Suomen Kuntaliiton, Geologisen tutkimuskeskuksen ja Suomen Maanrakentajien Keskusliiton kanssa.

Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeus-, kauppa- ja teollisuus-, liikenne- ja viestintä-, maa- ja metsätalous-, ja sisäasiainministeriöltä, Suomen ympäristökeskukselta, alueellisilta ympäristökeskuksilta, Geologian tutkimuskeskukselta, Kiviteollisuusliitolta, Koneyritysten liitolta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitolta, Metsähallitukselta, Suomen Kuntaliitolta, Suomen Maanrakentajien Keskusliitolta, Suomen Luonnonsuojeluliitolta, Suomen Ympäristöoikeustieteen Seu-

ralta sekä Tiehallinnolta.

Lausunnoissa esitykseen suhtauduttiin myönteisesti. Esitystä pidettiin yleisesti tarpeellisena ja perusteltuna. Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota muun ohella kalliokiviaineksen ottamisen lupa-ajan pituuteen ja lupapäätöksestä tehtävien poikkeusten edellytyksiin. Tietojärjestelmää koskevan pykälän katsottiin selkeyttävän käytäntöä. Lausuntojen johdosta esitykseen on tehty eräitä lähinnä lakitekniisiä tarkistuksia.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Oikeusministeriössä on valmisteltavana hallituksen esitys eduskunnalle eräksi hallintolainkäyttöä koskevan lainsäädännön muutoksiksi. Mainittu esitys sisältää maa-aineslain 21 §:n 2 momenttia koskevan muutosehdotuksen. Sen vuoksi tämän esityksen yhteydessä valmisteltu mainitun lainkohdan muutos, joka koskee asetuksenantovaltuussäännöksen lisäämistä, jää annettavaksi mainitun esityksen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

4 §. *Luvanvaraisuus.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä maa-ainesluvan hakemisesta. Asetuksella säädettäisiin esimerkiksi hakumenettelystä ja hakemuksessa esitettävistä tiedoista.

5 §. *Ottamissuunnitelma.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin ottamissuunnitelmasta. Ottamissuunnitelmaan kuuluvat selostus ja sitä täydentävät kartat ja piirroksat. Asetuksella säädettäisiin muun ohella näissä esitettävistä tiedoista.

10 §. *Luvan voimassaolo.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että

erityisiä syitä edellyttävä luvan 15 vuoden voimassaoloaika pidennetään kalliokiven louhinnan osalta enintään 20 vuoteen. Soran, hiekan, saven ja mullan osalta enimmäisaika säilyisi ennallaan 15 vuodessa. Erityisinä syinä kalliokiven louhinnan osalta voitaisiin pitää muun ohella toiminnan luonteesta johtuvia edellä yleisperusteluissa esitettyjä ympäristöllisiä ja teknis-taloudellisia syitä.

Pidemmän lupa-ajan myöntämistä harkittaessa olisi erityisesti otettava huomioon mitä tämän lain 3 §:n 4 momentissa säädetään ottamispaikan sijoittamisesta ja ainesten ottamisen järjestämisestä siten, että toiminnasta aiheutuvat haitalliset vaikutukset luontoon, maisemaan, asutukselle ja ympäristölle jäävät mahdollisimman vähäiseksi. Mikäli ainesten ottaminen kuitenkin vaikuttaisi ennalta arvaamattoman haitallisesti ympäristöön,

asutukseen tai luonnonolosuhteisiin, voisi lupaviranomainen tämän lain 16 §:n 2 kohdan nojalla muuttaa lupamääräyksiä tai peruuttaa luvan.

11 §. *Lupamääräykset.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä ensinnäkin lupapäätöksessä esitettävistä seikoista. Näitä ovat muun ohella hakijaa, hakemuksen käsittelyä ja tehtyjä tarkastuksia sekä luvan voimassaoloaikaa ja vakuuden suuruutta koskevat tiedot. Asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä myös luvan edellyttämien toimenpiteiden, kuten jälkihoitotoimenpiteiden määräajasta.

12 §. *Vakuuden antaminen.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin vakuuden voimassaolosta.

13 §. *Kuuleminen.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) 86 §:ää vastaten luvan hakijan mahdollisuudesta suorittaa naapurien kuuleminen. Samalla pykälästä ehdotetaan poistettavaksi uuden 2 momentin johdosta tarpeettomaksi tuleva viittaus mainittuun lainkohtaan.

Lisäksi uudessa 2 momentissa säädettäisiin valtioneuvoston toimivallasta antaa asetuksella tarkempia säännöksiä kuulemismenettelystä. Asetuksella säädettäisiin muun ohella kuultaville annettavista tiedoista sekä luvan hakijan suorittamasta kuulemisesta.

14 §. *Valvontaviranomainen ja teettämishukka.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset ottamistoiminnan valvontaan liittyvästä tarkastusvelvollisuudesta sekä tarkastuksia koskevasta valtioneuvoston asetuksenantovallasta. Valtioneuvoston asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset tarkastuksiin liittyvästä menettelystä.

16 §. *Lupamääräysten muuttaminen, lupapäätöksestä poikkeaminen ja luvan peruuttaminen.* Pykälän uudessa 2 momentissa säädettäisiin lupaviranomaisen toimivallasta antaa suostumus poiketa vähäisesti lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai annetuista lupamääräyksistä. Vähäisellä poikkeamisella tarkoitetaan tässä esimerkiksi ottamisalueen rajan siirtämistä muutamalla metrillä tai luiskakaltevuuksien vähäistä

muutosta tai muuta ottamisen ehtojen vähäistä muutosta. Ottamissyvyyden osalta muutos tuskin koskaan voi olla vähäinen, ei varsinkaan pohjavesialueella. Kun muutoksella ei olisi vaikutuksia muiden oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen, lupaviranomainen voisi 13 §:n nojalla harkita kuulemisen tarpeellisuutta.

Pykälän uudessa 3 momentissa säädettäisiin 2 momentin nojalla hyväksytyyn muutoksen merkitsemisestä lupa-asiakirjoihin. Muutos tulisi merkitä lupapäätökseen ja mahdolliseen ottamissuunnitelmaan. Muutos tulisi merkitä myös luvan haltijan lupa-asiakirjoihin. Muutos olisi myös ilmoitettava alueelliselle ympäristökeskukselle.

19 §. *Päätöksen julkipano.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin lupapäätöksen antamiseen liittyvistä seikoista, kuten päätöksen antamisesta tehtävästä ilmoituksesta, päätöksen saatavuudesta ja ottamissuunnitelmaan luvan myöntämisen johdosta tehtävästä merkinnästä.

23 a §. *Ilmoittamisvelvollisuus.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin ilmoitusmenettelystä. Asetuksella säädettäisiin esimerkiksi ilmoitusten määräajoista.

23 b §. *Tietojärjestelmä.* Pykälässä säädettäisiin maa-ainesten ottamisen ja sen vaikutusten seurannan järjestämiseksi ylläpidettävästä tietojärjestelmästä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tietojärjestelmän tarkoituksesta ja pääasiallisesta sisällöstä. Momentin 1 ja 2 kohdassa lueteltaisiin tietojärjestelmään merkittävät tiedot. Momentin 1 kohdan luvilla tarkoitettaisiin aineiden ottamiseen myönnettyjä lupia ja ilmoituksilla lain 23 a §:n 2 momentin mukaisia otetun aineksen määrää ja laatua sekä mainitun pykälän 3 momentin mukaisia kotitarveottoa koskevia ilmoituksia. Momentin 2 kohdan seuranta koskevilla tiedoilla tarkoitettaisiin ottamisalueiden ottamistapaa ja jälkihoidon toteuttamistapaa koskevia tietoja.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin sähköistä palvelua käyttävän kunnan lupa- ja valvontaviranomaisen velvollisuudesta toimittaa tietojärjestelmään hallussaan olevat 1

momentin 1 kohdan mukaiset lupa- ja ilmoitustiedot. Valitusoikeuteen liittyvistä syistä johtuen lupatiedot olisi tietojärjestelmään toimittamisen lisäksi edelleen viivytyksettä ilmoitettava alueelliselle ympäristökeskukselle siten kuin 19 §:n 3 momentissa säädetään. Sitä vastoin otetun aineksen määrää ja laatua koskevien ilmoitustietojen vuosittainen toimittaminen tietojärjestelmään täyttäisi samalla lain 23 a §:n 2 momentissa säädetyn lupaviranomaisen velvollisuuden ilmoittaa vastaavat tiedot ympäristökeskukselle. Niiden kuntien, joissa sähköinen palvelu ei ole käytössä, olisi toimitettava tiedot alueelliselle ympäristökeskukselle edelleen tietojärjestelmään tallennettavaksi. Kunta voisi toimittaa tietojärjestelmään myös 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja seuranta koskevia tietoja.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lupa- ja valvontaviranomaisen maksuttomasta käyttöoikeudesta tietojärjestelmän tietoihin. Käyttöoikeus koskisi valvonnan ja seurannan kannalta tarpeellisia tietoja. Tällaisina tietoina voidaan pitää muun ohella viranomaisen 2 momentin nojalla tietojärjestelmään toimitettavia tietoja.

Tietojärjestelmästä säätäminen lain tasolla perustuu perustuslain 10 §:ään, jonka 1 momentin mukaan henkilötietojen suojasta säädetään lailla. Tietojärjestelmään talletettavien

henkilötietojen, kuten luvanhaltijan nimen ja yhteystietojen käsittelyssä olisi noudatettava henkilötietolakia (523/1999).

Tämän lain mukaisia tehtäviä suorittavan viranomaisen olisi noudatettava mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. Mainitun lain salassapitosäännökset eivät kuitenkaan koskisi ehdotettujen 23 b §:n 2 ja 3 momentin mukaisia viranomaistehtäviä. Kyseisissä lainkohdissa tarkoitettut tiedot voivat sisältää esimerkiksi tietoja liike- tai ammattisalaisuudesta.

Pykälän 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tietojärjestelmän ylläpitäjistä.

24 §. *Asetuksenantovaltuus.* Pykälä muutettaisiin vastaamaan perustuslain vaatimuksia poistamalla siitä lain soveltamista koskeva kohta.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maa-aineslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä heinäkuuta 1981 annetun maa-aineslain (555/1981) 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti, 10 §:n 2 momentti, 13 §, 14 §:n 1 momentti, 16 §:n otsikko, 19 §:n 1 momentti ja 24 §,

sellaisina kuin niistä ovat 10 §:n 2 momentti ja 13 § laissa 495/2000 sekä 14 §:n 1 momentti ja 19 §:n 1 momentti laissa 463/1997, sekä

lisätään 11 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 928/1983, uusi 5 momentti, 12 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 463/1997, uusi 3 momentti, 13 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 495/2000, uusi 2 momentti, 16 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, 23 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 463/1997 ja laissa 495/2000, uusi 4 momentti ja lakiin uusi 23 b §, seuraavasti:

4 §

Luvanvaraisuus

Tässä laissa tarkoitettuun ainesten ottamiseen on saatava lupa. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin maa-ainesluvan hakemisesta.

5 §

Ottamissuunnitelma

Lupaa haettaessa on ainesten ottamisesta ja ympäristön hoitamisesta sekä, mikäli mahdollista, alueen myöhemmästä käyttämisestä esitettävä ottamissuunnitelma. Tämä ei kuitenkaan ole tarpeen, jos hanke laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan on vähäinen. Ottamissuunnitelmasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Luvan voimassaolo

Erityisistä syistä lupa voidaan kuitenkin myöntää pitemmäksi ajaksi, kuitenkin enintään viideksitoista vuodeksi, ja kalliokiven louhinnan osalta enintään 20 vuodeksi, jos se hankeen laajuuteen, esitetyn suunnitelman laatuun ja muihin ainesten ottamisessa huomioon otettaviin seikkoihin nähden katsotaan sopivaksi. Erityisenä syynä voidaan pitää myös sitä, että ottaminen kohdistuu maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisessa voimassa olevassa maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa-ainesten ottamiseen varatulle alueelle.

11 §

Lupamääräykset

 Lupapäätöksen sisällöstä ja luvan edellyttämien toimenpiteiden määräajasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

12 §

Vakuuden antaminen

 Vakuuden voimassaolosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Kuuleminen

Maa-aineslupaa koskevan hakemuksen johdosta on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla 30 päivän ajan. Tämän ohella kunnan on varattava ottamisalueen sisältävään kiinteistöön rajoittuvien kiinteistöjen ja muiden alueiden omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi, paitsi milloin se on ilmeisen tarpeetonta. Jos hakemuksessa tarkoitettulla hankkeella voi olla huomattavaa vaikutusta laajalla alueella tai lukuisten henkilöiden oloihin, hakemuksesta on lisäksi ilmoitettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulemisesta ja ilmoituksista aiheutuneet kulut kuuluvat luvan hakijan maksettavaksi.

Luvan hakija voi liittää hakemukseensa selvityksen siitä, että naapurit tai osa naapureista ovat tietoisia hankkeesta ja selvityksen heidän mahdollisesta kannastaan hankkeeseen. Siltä osin kuin hakija on esittänyt selvityksen naapurien kuulemisesta, ei edellä 1 momentissa säädetty kunnan järjestämä kuuleminen ole tarpeen. Kuulemisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Valvontaviranomainen ja teettämishakija

Tämän lain noudattamista valvoo kunnan määräämä viranomainen, jäljempänä valvon-

taviranomainen. Toimivallan siirtämisessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä kuntalaissa säädetään. Valvontaviranomaisen tai sen määräämän viranhaltijan on suoritettava tarkastuksia ottamistoiminnan lainmukaisuuden valvomiseksi. Tarkastuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

16 §

Lupamääräysten muuttaminen, lupapäätöksestä poikkeaminen ja luvan peruuttaminen

 Lupaviranomainen voi luvan voimassaoloaikana antaa suostumuksen poiketa vähäisesti lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai annetuista lupamääräyksistä. Suostumuksen edellytyksenä on, että poikkeaminen ja sen laatu, ottaen huomioon lupaharkintaa koskevat säännökset ja määräykset, ei merkitse luvan olennaista muuttamista eikä vaikuta asianosaisen asemaan tai luonnonolosuhteisiin.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu muutos on merkittävä lupa-asiakirjoihin ja ilmoitettava alueelliselle ympäristökeskukselle.

19 §

Päätöksen julkipano

Lupaviranomaisen päätös tässä laissa tarkoitettussa lupa-asiassa annetaan julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Päätöksen antamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

23 a §

Ilmoittamisvelvollisuus

 Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoittamismenettelystä.

23 b §

Tietojärjestelmä

Maa-ainesten ottamisen ja sen vaikutusten seurannan järjestämiseksi ylläpidetään tietojärjestelmää, joka sisältää tarpeelliset tiedot:

1) tämän lain mukaisista luvista ja ilmoituksista, ja

2) ottamisalueiden tilan seurannasta.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä tässä laissa tarkoitetun lupa- ja valvontaviranomaisen on toimitettava tietojärjestelmään hallussaan olevat 1 momentin 1 kohdan mukaiset tiedot.

Tässä laissa tarkoitetulla lupa- ja valvontaviranomaisella on salassapitosäännösten es-

tämättä oikeus saada maksutta käyttöönsä tietojärjestelmästä valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot. Henkilötietojen käsittelyssä on noudatettava, mitä henkilötietolaisissa (523/1999) säädetään.

Tietojärjestelmää ylläpitävistä viranomaisista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

24 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 200 .

Helsingissä 4 päivänä kesäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ympäristöministeri *Jan-Erik Enestam*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

maa-aineslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä heinäkuuta 1981 annetun maa-aineslain (555/1981) 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti, 10 §:n 2 momentti, 13 §, 14 §:n 1 momentti, 16 §:n otsikko, 19 §:n 1 momentti ja 24 §, sellaisina kuin niistä ovat 10 §:n 2 momentti laissa 495/2000, 13 § laissa 495/2000 sekä 14 §:n 1 momentti ja 19 §:n 1 momentti laissa 463/1997, sekä
lisätään 11 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 928/1983, uusi 5 momentti, 12 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 463/1997, uusi 3 momentti, 13 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 495/2000, uusi 2 momentti, 16 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, 23 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 463/1997 ja laissa 495/2000, uusi 4 momentti ja lakiin uusi 23 b §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Luvanvaraisuus

Tässä laissa tarkoitettuun ainesten ottamiseen on saatava lupa.

5 §

Ottamissuunnitelma

Lupaa haettaessa on ainesten ottamisesta ja ympäristön hoitamisesta sekä, mikäli mahdollista, alueen myöhemmästä käyttämisestä esitettävä ottamissuunnitelma. Tämä ei kuitenkaan ole tarpeen, jos hanke laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan on vähäinen.

Ehdotus

4 §

Luvanvaraisuus

Tässä laissa tarkoitettuun ainesten ottamiseen on saatava lupa. *Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin maa-ainesluvan hakemisesta.*

5 §

Ottamissuunnitelma

Lupaa haettaessa on ainesten ottamisesta ja ympäristön hoitamisesta sekä, mikäli mahdollista, alueen myöhemmästä käyttämisestä esitettävä ottamissuunnitelma. Tämä ei kuitenkaan ole tarpeen, jos hanke laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan on vähäinen. *Ottamissuunnitelmasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.*

10 §

Luvan voimassaolo

Erityisistä syistä lupa voidaan kuitenkin myöntää pitemmäksi ajaksi, kuitenkin enintään viideksitoista vuodeksi, jos se hankeen laajuuteen, esitetyn suunnitelman laatuun ja muihin ainesten ottamisessa huomioon otettaviin seikkoihin nähden katsotaan sopivaksi. Erityisenä syynä voidaan pitää myös sitä, että ottaminen kohdistuu maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisessa voimassa olevassa maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa-ainesten ottamiseen varatulle alueelle.

Erityisistä syistä lupa voidaan kuitenkin myöntää pitemmäksi ajaksi, kuitenkin enintään viideksitoista vuodeksi, ja kalliokiven louhinnan osalta enintään 20 vuodeksi, jos se hankeen laajuuteen, esitetyn suunnitelman laatuun ja muihin ainesten ottamisessa huomioon otettaviin seikkoihin nähden katsotaan sopivaksi. Erityisenä syynä voidaan pitää myös sitä, että ottaminen kohdistuu maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisessa voimassa olevassa maakuntakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa-ainesten ottamiseen varatulle alueelle.

11 §

Lupamääräykset

Lupapäätöksen sisällöstä ja luvan edellyttämien toimenpiteiden määräajasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

12 §

Vakuuden antaminen

Vakuuden voimassaolosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Kuuleminen

Maa-aineslupaa koskevan hakemuksen johdosta on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla 30 päivän ajan. Tämän ohella on varattava ottamisalueen sisältävään kiinteistöön rajoittuvien kiinteistöjen ja muiden alueiden omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi, paitsi milloin se on ilmeisen tarpeetonta. Jos hakemuksessa tar-

13 §

Kuuleminen

Maa-aineslupaa koskevan hakemuksen johdosta on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla 30 päivän ajan. Tämän ohella kunnan on varattava ottamisalueen sisältävään kiinteistöön rajoittuvien kiinteistöjen ja muiden alueiden omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi, paitsi milloin se on ilmeisen tarpeetonta. Jos hakemuksessa tar-

Voimassaoleva laki

Ehdotus

tulla hankkeella voi olla huomattavaa vaikutusta laajalla alueella tai lukuisten henkilöiden oloihin, hakemuksesta on lisäksi ilmoitettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. *Kuulemisessa on soveltuvin osin noudatettava, mitä maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) 86 §:ssä säädetään.* Kuulemisesta ja ilmoituksista aiheutuneet kulut kuuluvat luvan hakijan maksettavaksi.

14 §

Valvontaviranomainen ja teettämisuhka

Tämän lain noudattamista valvoo kunnan määräämä viranomainen, jäljempänä valvontaviranomainen. Toimivallan siirtämisessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä kuntalaissa säädetään.

16 §

Lupamääräysten muuttaminen ja luvan peruuttaminen

koitetulla hankkeella voi olla huomattavaa vaikutusta laajalla alueella tai lukuisten henkilöiden oloihin, hakemuksesta on lisäksi ilmoitettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kuulemisesta ja ilmoituksista aiheutuneet kulut kuuluvat luvan hakijan maksettavaksi.

Luvan hakija voi liittää hakemukseensa selvityksen siitä, että naapurit tai osa naapureista ovat tietoisia hankkeesta ja selvityksen heidän mahdollisesta kannastaan hankkeeseen. Siltä osin kuin hakija on esittänyt selvityksen naapurien kuulemisesta, ei kunnan järjestämä kuuleminen ole tarpeen. Kuulemisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Valvontaviranomainen ja teettämisuhka

Tämän lain noudattamista valvoo kunnan määräämä viranomainen, jäljempänä valvontaviranomainen. Toimivallan siirtämisessä noudatetaan soveltuvin osin, mitä kuntalaissa säädetään. *Valvontaviranomaisen tai sen määräämän viranhaltijan on suoritettava tarkastuksia ottamistoiminnan lainmukaisuuden valvomiseksi. Tarkastuksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.*

16 §

Lupamääräysten muuttaminen, lupapäätöksestä poikkeaminen ja luvan peruuttaminen

Lupaviranomainen voi luvan voimassaoloaikana antaa suostumuksen poiketa vähäisessä määrin lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai annetuista lupamääräyksistä. Suostumuksen edellytyksenä on, että poikkeaminen ja sen laatu, ottaen huomioon lupaharkintaa koskevat säännökset ja määräykset, ei merkitse luvan olennaista muuttamista eikä vaikuta asianosaisen asemaan tai luonnonolosuhteisiin

Edellä 2 momentissa tarkoitettu muutos

on merkittävä lupa-asiakirjoihin ja ilmoitettu alueelliselle ympäristökeskukselle.

19 §

Päätöksen julkipano

Lupaviranomaisen päätös tässä laissa tarkoitetussa lupa-asiassa annetaan julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu.

19 §

Päätöksen julkipano

Lupaviranomaisen päätös tässä laissa tarkoitetussa lupa-asiassa annetaan julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. *Päätöksen antamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.*

23 a §

Ilmoittamisvelvollisuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoittamismenettelystä.

23 b §

Tietojärjestelmä

Maa-ainesten ottamisen ja sen vaikutusten seurannan järjestämiseksi ylläpidetään tietojärjestelmää, joka sisältää tarpeelliset tiedot:

1) tämän lain mukaisista luvista ja ilmoituksista, ja

2) ottamisalueiden tilan seurannasta.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä tässä laissa tarkoitetun lupa- ja valvontaviranomaisen on toimitettava tietojärjestelmään hallussaan olevat 1 momentin 1 kohdan mukaiset tiedot.

Tässä laissa tarkoitetulla lupa- ja valvontaviranomaisella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta käyttöönsä tietojärjestelmästä valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot. Henkilötietojen käsittelyssä on noudatettava mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Tietojärjestelmää ylläpitävistä viran-

omaisista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

24 §

24 §

Asetuksenantovaltuus

Asetuksenantovaltuus

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanemisesta *ja soveltamisesta* annetaan asetuksella.

Tarkemmat säännökset tämän lain *täytäntöönpanosta* annetaan asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 200 .
